

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-6 szám.

Hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 112. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	24 kor.
Félévre	12
Negyedévre	6
Egy hónapra	2
— Egyes szám ára 8 fill. —	

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Péntek, május 17.

Városi ügyekről.

Nagybecskerek, május 17.

II.

Hogy azon fokozódott anyagi teher, amely a várost az által érte, hogy éveken át volt törvényen kívüli állapot, illetve ez maga egészében kit terhel, ezt eldönteni nem ezen szerény sorok főadata, majd megkerül annak is a gazdája és talán úgy, hogy a községet azok életében olvashassa fejükre a szenvedélytől megtisztult, a javítást biztosítani iparkodó szentenciát, mert tönkresújtóan ítélkezni, hozzá még úgy, hogy ezen ítélet a csalatkozhatatlanságot is arrogálja magának, soha sem lesz helyén.

Jelen soraimban azzal kívánok foglalkozni, hogy a város tulajdonába jutó jelenleg törvényszéki épülettel mit lehetne kezdeni és ezzel kapcsolatosan mely más tervek merülhetnek fel.

Ezen épület telke 9:57 négyszögöl, circa 3540 m². Tehát, mint a belváros kellő közepén fekvő, igen nagy és értékesnek mondható. Jó sorsom megóvott attól, hogy a törvényszéki épületben gyakran megforduljak, ott keresve embertársaimmal szemben igazaimat, de úgy ítélem, hogy nem nagy költséges átalakításokkal, helyreállításokkal, a főfalépületnek köből készítésével való kicserélése által és az épületnek a Rózsa-szállóval szomszédos végén egy u. n. gazdasági lépcső építése által, egy olyan épületet nyernénk, amelynek emeletjén és földszintjén az összes városi hivatalok elférnének úgy t. i., hogy az ebből kiszoruló a bégamenti szinte emeletes épületbe volnának helyezendők, ahová még a rendőrkapitányi hivatal! kellene elhelyezni; szintúgy az orvosi rendelő szobákat és tűzoltói őrnyáját is.

A jelenlegi törvényszéki épület 719:2

m², a járábírószáki 5074 m² területet foglal el, tehát az összes egyemeletes épület 12266 m². Ilyen terjedelmű két 1-1 emeletes épületben ennél fogva az összes városi hivatalok és irodák elférnek, mert hiszen a jelenlegi 5451 m² térfogatú rendőrségi épület csak földszintes.

Ha a törvényszéki épület telkéről a színház 5349 m², a színházi kellekek raktára 66 m², összesen 600 m². térséget elfoglalók lebontás alá kerülnek, akkor a tűzoltósági mászótorony is itt lesz elhelyezhető, nemkülönben a tűzoltó készülékek is. Az esküdtzéki tárgyalásoknak szolgáló épület külső térfogata 3085 m², tehát egészében könnyen volna felhasználható közgyűlési teremnek.

Hogy az előfogatás istálló hova kerüljön, erre nézve más oldalról várom az ajánlat- vagy indítványtevést, habár nekem erre nézve is van már félig-meddig megállapodott tervem.

A jelenlegi városházával, az azzal szomszédos ugyancsak városi bérházzal, a jelenlegi rendőrségi épülettel, — mi történjen, ugyancsak a színházi épület kérdése milyen megoldást nyerjen: nézeiteimet jövő cikkemben akarom kifejezni. **Menczer L. pót.**

A román zsinat. Aradról jelentik, hogy a román zsinat tegnapi utolsó napján tárgyalásra került a népoktatási javaslat, amelyen a vezéremberek indítványára már tudvalevőleg elhatározták, hogy a püspökök a királyhoz mennek, akit megkérnek, hogy tegadja meg a népiskolai javaslatok szentesítését. Angureán Manó temesvári ügyvéd azt indítványozta, hogy emeljék föl a román tanítók fizetését az Apponyi javaslatának megfelelő összegre és ne használják föl az állami segítséget. A zsinat elvetette ezt a javaslatot. Azt remélik, hogy a javaslatból nem lesz törvény. Goldis László indítványára a zsinat fölír a kormányhoz a korcsmák vasárnapi bezárása érdekében. Este Pop püspök berekesztette a zsinat tanácskozásait.

Uj vasut Torontálban.

Budapest, május 17.

Ma tartották meg a kereskedelmi miniszteriumban a nagyikinda—ujaradi, lovrin—zsombolyai és nagyikinda—nyerői h. é. vasutak engedélyező tárgyalását. Az összesen 127.2 km. hosszú vasúthálózat építése és berendezési költségeit 10.150.000 koronában állapították meg. Az építési tőkének törzsrészevényekben fődözendő 35 százalékából, vagyis 3.552.000 koronából az érdekelte községek, törvényhatóságok és magánosok hozzájárulásával 2.033.500 koronában tekinthető biztosítottak. A még hiányzó összeget (20 százalékot) a tervezők államsegély és postaváltáság címén kérik.

A fővonal Nagyikinda állomás Szeged felőli végéből indul ki és Nákófalva, Nagykomlós és Kisósz népes községek érintésével Lovrinnál keresztezi a temesvár—nagyszentmiklósi h. é. vasutat. Folytatólag Pészak község érintésével Perjámos állomáson át keresztezi a vaskány—varjasi vonalat és Nagyfalva, Székesut, Munár, Ujszentpéter, Fönlak és Zadorlak községek mellett Ujaradhoz vezet, ahol az államvasutakhoz csatlakozva, Arad forgalmi végpontban ér véget. Perjámostól 5 km.-re, a Marospatak elnevezésű állomásból 19 km. hosszú vontatóvágányt terveznek a Maros-partján építendő átrakodó vágányhoz.

Ez a vágány hivatva lesz különösen az Erdélyből érkező tutajok nagymennyiségű fatömegét a Bánátba szállítani. A lovrin—zsombolyai összekötő szárnyvonal Lovrin állomás temesvári végéből ágazik el és Bogáros, Csatád és Grabác nagyobb községek érintésével Zombolya állomáshoz annak Temesvár felé eső végén csatlakozik. A nagyikinda—nyerői szárnyvonal Nagyikinda állomás Szeged felőli végéből kiágazva, 10 km. hosszban párhuzamosan halad a szeged—nagyikindai fővonalal és azután északra fordulva, Nagyteremia községen át Nyerőig vezet.

A vonalak hosszaik következők: a fővonal (a

A „TORONTÁL“ tárcája.

Forró kaland.

A Hattyu teljes gőzerővel haladt felfelé a Mississippin, melynek zavaros, a legutóbbi esőzésekkel megdagadt vize tengerként terült el körülötte. Forró nyári délután volt s a nap izzó sugarai elviselhetetlen meleget árasztottak a fedélzetre. Az utasok legnagyobb része mégis ott szorongott a védelmet alig nyújtó ponyva alatt és szemmellátható érdeklődéssel figyelt egy másik hajót, mely mintegy másfél mértföldnyi távolságban a Hattyu előtt haladt. Nyilvánvaló volt, hogy a Hattyu nyílt versenyben le akarja győzni a másik gőzöst s hogy az a maga részéről mindent elkövetett ennek meggyőzésére.

— Bizonyos kend abban, hogy az a hajó a Villám? — kérdezte egy utas a mellette elhaladó matrózától.

— Persze, hogy az az, idegen, — felelt a kérdező. — Tíz mértföldről is megismerném a kéményeit.

— És utól fogjuk érni?

— De utól ám! Amily bizonyos, hogy a nevem Ben Blower, olyan bizonyos az is, hogy a két hordó kátrány, amit az imént a kazánok alá dobtunk, éppen elég, hogy a Villámot ott annál a keskeny földnyelvnél utóljérjük, vagy pedig a levegőbe röpüljünk.

— Az ördögbe is! — szólt közbe egy másik utas, aki épp a gőzös kazánja felett állt, — én ugyan szép helyet választottam magamnak ez átkozott puskaporos hordó mellett!

— Nem olyan veszedelmes, mintha benne volna, — jegyezte meg Ben igen hidegvérűen, mikor amaz gyorsan elhagyta helyét.

— Mintha benne volnék? Miben? A kazánban? — kérdezte csodálkozva az utas.

— Persze. Hát nem szokott az ember néha belebujni a kazánba?

— Nos, azt hiszem kényelmesebb helyek is vannak egy gőzösen.

— Ez igaz; hanem várjon csak, idegen. mig ez a tréfa a Villámmal eldőlt. Azután majd elmondok egy történetet. Minden szava igaz, amint bizonyos, hogy a nevem Ben Blower!

A tréfa csakugyan szerencsés véget ért és a versenyfutás a Villám teljes vereségével végződött.

Az utasok Ben köré sorakoztak, aki általános érdeklődés között megkezdte elbeszélését.

— Bizonyára látta már a Villámot azelőtt is, idegen. Hat évvel ezelőtt nyarka hajó volt, a leggyorsabb azok között, melyek a Mississippit járták. Elhiheti, ha én mondom, mert matróz voltam rajta. Mikor aktortájt ez a híres versenyfutásunk volt a Góliát-tal, a legénységéhez tartoztam. Talán hallott arról a kis balesetről, mely miatt akkorában elvesztettük a versenyt? Borzasztó lármát csaptak miatta, pedig alapjában véve semmi sem volt. A kazánról egy-két szalag lepattant és egy kis forró víz kiömlött. Na, meg néhány ostoba néger, aki nem ugrott félre idejében, életével lakolt lustaságáért.

A Góliát felvette utasainkat, mi meg Smascher kitérőjénél partra vontattuk hajónkat, hogy a kazánokat kijavítsuk s a négerket eltemessük. Harminchat óráig fektedtünk ott és a hajót gyönyörűen rendbehoztuk. Voltaképp még lett volna egy kis ácsunka, de a kapitány azt mondta, hogy azt utközben is megcsinálhatjuk s mert az idő utálatos volt, szabadságot adott délutánra, az indulást pedig másnap hajnalra tűzte ki.

Mivel Smascher kitérőjén akkor még nem működött semmiféle mértékletességi egylet, sűrűn forgattuk a wiskys-palackot. Én jó későn vetődtem a hajóra s midőn a fedélzetre léptem, viharos, hideg és sűrű éj volt körülöttem. Az őrszem nem volt kinn, hanem mindent bezárt, s maga meg visszavonult a kajütbe. Csak a géphelyiségek voltak nyitva s ezek padlóján még

szerteheverték a robbanás erejétől leszakított deszkák és gerendák. Körül minden nedves volt s a szél jéghidegen süvített keresztül a nyitva hagyott helyiségeken. Előrenyújtott kézzel tapogatódtam, midőn megbotlottam egy vasfödőben, mely a padlón fektett s fejemmel nekiestem a kazánnak. A homlokomat ezúttal jól megütöttem a kazán man hole-jának szélében, melyen át a kovács előző nap belebujt a kazánba s melyet nyitva felejtett. Mihelyt az ütés okozta kábultságból magamhoz tértem, magam is belebujtam a kazánba, hogy az esőtől és szélől megvédett helyen töltssem az éjszakát.

Száraz és meleg menedékemben csakhamar elaludtam. Az a tudat, hogy kivülem mindenki alszik már a hajón, megnyugtatót abban a tekintetben, hogy a kazán nyílását senki sem csukhatja be. Mégis emlékszem, hogy egy ízben felébredvén, a man hole-hoz kusztam és kidugtam rajta a kezemet. Mivel nyitva volt, ismét visszamentem a kazán másik végébe és tovább aludtam. Arra is emlékszem, hogy később sajtáságos álomom volt. Ugy éreztem, hogy lábaim a végtelenségbe nőnek s hogy én azokat a nyíláson át kilógatom a gépszobába, sőt azon túl, a szabadba. Azután úgy éreztem, hogy lábamat szél és eső éri s azok jéghidegre válnak. Ez a hidegség lassan átterjedt a többi tagomra is. Végre erős köhögési inger fogott el. A víz, mely körülöttem lassan emelkedett, a számgig ért már — és én felébredtem, hogy halljam a szivattyu egyhangú kattogását, mely a kazánba hajtotta a vizet.

Helyzetem iszonyattal töltött el. Felemelkedtem s a csaknem már térdig érő vízben, a kazán falán végigtapogatózva, kerestem a nyílást. Természetesen erősen be volt zárva. Torkom szakadtából ordítani kezdtem. Hiába, a szivattyu és a kazánba zuhogó víz zaja tulzuga a hangomat. Pedig odakinn, a kazán vasfalán túl, a közvetlen közelében emberek jártak. Hallottam, amint kiuyították a kazán tűzhelyének ajtaját és amint egymásután hajigálják az imént meggyuj-

marosparti vontató vágánnyal együtt) 85 km. hosszú; a lovrin—zsombolyai szárnyvonal 26.7 km. hosszú; a nagykikinda—nyerői szárnyvonal 15.5 km.

A torontálmezei közönség bizonyára nagy örömmel fogadja, hogy ez a vasút a megvalósulás stádiumába lép, mely hivatva lesz a vármegye egyik leggazdagabb vidékét a modern közlekedés áldásaiban részesíteni.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgys részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgys részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap déltől 2 óráig este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon déltől 2 óráig este 10 óráig.

— **Torontálmege a vöröskereszt-egylet közgyűlésén.** Az országos vöröskereszt-egylet ez évi közgyűlésén, melyet Budapesten tartanak meg a hó 21-én, a torontálmezei vöröskereszt-egylet is képviselteti magát a következő négy tagja által: Botka Béla, Jankó Agoston, Steinitzer Géza és dr. Brájer Lajos.

— **A jegyzői fizetés kiegészítése.** Már a múltkoriban jeleztük lapunkban, hogy úgy az 1906., valamint az 1907. évi jegyzői fizetés kiegészítések kiutalványoztattak. Általános volt azonban a panasz a jegyzők és segédjegyzők részéről, hogy az illetéktelenül levont 30%-os előlépési díj egészben visszatartott az évi díj és alaptöbbségi tartozás törlesztésére. Most azonban, amint illetékes helyről értesültünk, a 30%-os előlépési díj visszatartására vonatkozó rendelet aképpen lett módosítva, hogy csakis a folyó 1907. évi jegyzői nyugdíj tartozás fog levonni, az ennek levonásával mutatkozó felesleg pedig az illetőknek ki fog fizeteni.

— **Tanítók gyűlése.** A zsombolya-nagykikindai fióktanítóegyesület a hó 21-én, azaz pünkösd keddjén Kiskomlóson néhai Bósz István kiskomlósi igazgató-tanító emléktáblájának leleplezése alkalmából díszlét fog tartani, amelyre a tisztelt tagtársak és tanítványok ez uton is tisztelettel meghívottak.

I. A díszlét tárgysorozata: 1. 9 1/2 órákor választmányi ülés és nyomban utána a díszülés

tott tűzre a fahasábokat. És ezzel egyidejűleg éreztem, amint a víz lassan-lassan langyosra, majd forróra válik. Szent Isten! Elve meg fogok főni!

Kétségbeesetten döngöttem a kazán falát. Hasztalan! A zaj körülöttem sokkal nagyobb volt, hogysm ökleim gyenge csapása hallható lett volna.

A víz növekedő forrósága arra kényszerítet, hogy helyzetemet folyton változtassam. Egyszerre azután a lábam megakadt valami kemény tárgyban. Lehajoltam érte. Súlyos kalapács volt, melyet a kovács a kazánban felejtett. Tévelyítő öröm fogott el. Most már a kalapáccsal kezdtem döngölni a vasfalat, ám e percben újra hallottam a tűzhely ajtajának zörgését, a hulló fahasábok zaját. Azután hirtelen eszembe jutott valami. Zsebemben állandóan vésőt hordok, hajósemernek szüksége van ilyenre. Gyorsan kivettem zsebemből, két vaspánt közé helyeztem s a kalapács segítségével keresztülhajtottam a kazán falán. Az ujjnyi résen sitergve és fűtyölve tódult ki a víz... Vajjon észrevették-e már? Tudják-e már, hogy a kazánban élő ember van?

Igen. — Hallottam a kiáltást, szerszámok és a kovács után. De nagy ég! miért nem oltják el a tüzet? miért igyekeznek betömni a léket?

Idegen! Nézze meg ezt az ujját itt a kezemen. Sohasem fog meggyógyulni és örökké nyomorék marad. Uram! A léket néhány pillanat alatt betömték volna, ha ezt az ujjamat nem dugtam volna keresztül rajta!

Hallottam az iszonyat kiáltását odabinn, mikor ujjamat meglátták, hallottam a parancsot, hogy a tüzet azonnal el kell oltani s hallottam a hidegvizes szivattyú első lökéseit. Azután elvesztettem eszméletemet.

Később egy pohár pálinkát hoztak ágyamhoz és a julep...

— Nemde, az jólesett!

— Idegen!

Ben félrefordult, hogy az idegen ne lássa a szemében csillogó könyvet.

William Hunter.

megnyitása. 2. A kiskomlósi templom főnnállásának 100-ik évfordulója alkalmából hálaadó isteni tisztelet. 3. Néhai Bósz István emléktáblájának leleplezése. Az ünnepi beszédet a megdicsőült egyik volt növendéke: dr. Holló Ádám temesvári gyóntatóatyja mondja; alkalmi beszédet pedig Marx Tamás főkköri elnök fog mondani.

Tíz pernyi szünet után: II. 1. A rendes tavaszi közgyűlés megnyitása. 2. Jegyzőkönyvi hitelesítők és lapudósítók választása. 3. Új tagok felvétele és tagdíjak beszedése. 4. Előadások: a) „Állandó számképek, mese, mimikai jelek és a gyermekek játéka a számtanítás szolgálatában.” (Módszer ismertetés.) Tartja: Holczinger Mihály kisoroszi áll. tanító. b) „A szociális tanító feladata az iskolában és azon kívül”, tartja Kováts Károly horvátkécsai tanító. c) „Önkéntes tűzoltó-testületek szervezése és azok helyes vezetése”, tartja Schneider Miklós kiskomlósi tanító. 5. Elnöki és pénztári jelentések. 6. Tisztújítás. 7. Indítványok. Egy órákor díszbéd, délután nép., este pedig táncmulatság lesz.

— **Tanulmányut.** Érdekes utra készülnek a becskeréki diákok. A főgimnázium tanulói ugyanis holnap, szombaton hajnalban indulnak a Tátrába Temesváron, Aradon, Miskolcon, Kassán át. Megtekintik Kassát, a Csorba-tót, Tátrafüredet, a tarpataki vízesést, a dobsinai jégbarlangot és a stracénai völgyet. A kirándulásban részt vesz 50 tanuló. A kísérő tanárok: Burget József, Herr Ödön, Kovács Endre, Vajda Lajos. Kassa történelmi nevezetességait Herr Ödön tanár mutatja, a Magas Tátra és dobsinai jégbarlang földrajzi és geológiai ismertetését Burget József tanár végzi. Kassán elsősorban nagy fejedelmünk, II. Rákóczi Ferenc hamvaihoz zarándokol az ifjúság. Nagybecskerekre május 22-én este 8-kor érkeznek vissza.

— **A V. H. O. Sz. közgyűlése.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének idei rendes évi közgyűlése június 9-én, vasárnap délelőtt fél 11 órákor, Pécsen az új városháza közgyűlési termében fogja megtartani. A tárgysorozat a következő:

1. Elnöki megemlékezés a szövetség tíz éves fennállásáról. 2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag kiküldése. 3. Az 1906. évi zárszámadások bemutatása a felügyelő-bizottság javaslataival. 4. Az igazgatóság előterjesztései. 5. Az 1908. évi költségvetés megállapítása. 6. Indítványok. A közgyűlést megelőzőleg fél 10 órákor az igazgatóság fog ülést tartani.

— **Hírlapírói alispán.** A magyar olvasóközönség egyik régi kedves ismerősét, Lovassy Andort Torda-Aranyos vármegye a felfüggesztett Betegh László helyére egyhangú lelkesedéssel alispánválasztotta. Lovassy Andornak Biharvármegyében előkelő összeköttetései vannak. Hosszabb ideig mint megyei árvaszéki ülnök, később mint első aljegyző működött s közben a „Szabadság” felelős szerkesztője volt. Nagyszalontán a Szapáry-kormány alatt szabadelvű programmal képviselőjelölt volt és ebben a mindig 48-as kerületben csak néhány szóval bukott el. Később Mikszáth Kálmán Budapestre szólította az Országos Hírlaphoz és innét ment tordai főjegyzőnek. Lovassy éveken át szerkesztette a „Szabadság”-ot s több számban, így a „Fegyver nélkül” a Szigligeti-társaságban, a „Kis püspök” a Csokonai kör pályázatán díjat is nyert.

— **Megjött az eső.** A fődöntőlajdonosok és nyári korcsmárosok kivételével az egész emberiség napok óta egy kis esőért fohászodik az eget hatalmas Urához. A meleg már kánikulai magaslatra emelkedett s tegnap utolsó reményünk is szertefoszlott, mert a tudósok kiadták irásban, hogy „helyenkint zivataros esők lesznek s a meleg csökken.” Bocsnatot kell a tudósoktól kérnünk, mert igazuk volt. Tegnap délután 5 óra tájban hatalmas zivatar támadt, melynek nyomában egy kis eső is esett. Később kiderült az idő, de 9 órákor megismétlődött az eső, az é, folyamán pedig becsületes, kitartó májusi eső nyugtatta meg a gazdák szívét. Ma reggelre természetesen lehűt a levegő, — egyszóval a tudósok rehabilitálva vannak.

— **Rainerné állapota.** Szegedről jelentik, hogy a főkapitány özvegyének állapotában ma sem történt lényeges javulás. Testvérei azt tervezik, hogy pénteken vagy szombaton a kórházból hazaszállítják a lakásukra s azontul otthon ápolják. Boros József dr. kórházi igazgató-főorvos szerint, aki Rainer Józsefét kezeli, ez csak egy hét múlva lesz lehetséges.

— **Öngyilkosság.** Két öngyilkosságnak a híre is vetült a mai napon Szegedről. Az egyik öngyilkos áldozat Dely Ferenc, 26 éves nőfelnő papucsos-segéd. Tettét, melyet valószínűleg életuntagságból követett el, atyjának Kisfaludy utcában levő lakásán hajította végre. Öngyilkosságának mindössze annyi előzménye van, hogy tegnap este elment mulatni és valamikor éjfél után ve-

tődhetett haza mámoros fővel s a szoba helyett a fasszinba ment, ahol az ott lévő ruhakötélre felakasztotta magát. Mire hozzátartozói észrevették, már halott volt. Zsebében két levelet találtak, amelyek közül az egyik a szüleihez, a másik a rendőrséghez volt címezve, melyben a boncolás mellőzését kéri.

A másik áldozat Rosenfeld Etel 22 éves nagyváradi születésű leány. A szerencsétlen leány beleszeretett egy szegedi fiatal emberbe és amikor látta, hogy a fiatal ember nem viszonzozza szerelmét, végső elkéséredésében öngyilkosságra szánta el magát és a délelőtti folyamán zsirszódót ivott. A gyors orvosi segély azonban megmentette a biztos haláltól.

— **Halálös cölölvészlet.** Temesvárról írják lapunknak: Hajmeresztő, megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délelőtt Kudlik József szabómester gyárvarosi házában. Kudlik 14 éves József nevű gimnazista fia néhány nap óta otthon van, mivel tornázás közben lábát megsértette. Néhány nappal ezelőtt Kudlikék Sachan Agost nevű inasa egy hatos kaliberű flaubert-fegyvert szerzett valahonnan, amelyvel a fiatal Kudlik szokott néhány nap óta céiba löni. Tegnap reggeli után is Kudlik József a vállára vette a fegyvert és kiment vele céiba löni a kertbe. A fegyvert megtöltötte és leült egy székre egy fa alá. Alig-hogy egyszer elsütötte a fegyvert, ismét megtöltötte és leült a székre. Ekkor hernyókat pillantott meg a fán, a székre állott, hogy a hernyókat leszedje a fáról. Amint a hernyók után nyult, a szék megbillent és a szerencsétlen fiú székestől együtt fölbortult. Ekkor sült el a fegyver is, a golyó a fiu jobb halántékába furódott és nyomban megölte. Valószínű, hogy a fegyver ravasza megakadt a fiu ruhájában és így sült el a fegyver. A szerencsétlenség pillanatában lépett a kertbe a fiu édesanyja, aki megkövülve volt szemtanuja fia halálának. A szerencsétlen anya sikoltásaira jött később a kertbe maga Kudlik is, de már nem segíthetett. Később megjelentek a szerencsétlenség helyszínén az orvosok is, akik azonban a fiunak már csak beállott halálát konstatahálták.

— **Daléstelev.** A zichyfalvai dalárda folyó évi május hó 20-án a Winter-féle szállóban táncmulatsággal egybekötött daléstelevt rendez a következő műsorral: 1. „Himnusz”, férfiak, Erkel Ferentől. 2. „Schottischer Bardenchor” von Silcher. 3. „Esti kar”, férfiak, Kreutzertől. 4. „Der Jäger-Abschied”, Männerchor, von Mendelssohn. 5. „Himnusz az éghez”, férfiak Beethoventől. Tanc.

— **Meggyilkolta a sógorát.** Kétfél temesmegyei községből jelentik, hogy Mikuleszku Péter odaváló oláh paraszt tegnap heves szóváltás közben meggyilkolta sógorát, Dózsa Marinkut. Mikuleszku tegnap reggel elment hazulról azzal, hogy meglátogatta Baracházán lakó sógorát, Dózsa Marinkut. Fel is kereste a sógort, akivel elbeszélgettek egy jó ideig. Deltájban, közvetlenül ebéd előtt a két rokon összeszólalkozott, amely összeszólalkozás csakhamar halálos kimeneteli verekedéssé fajult. A heves természetű Mikuleszku a vita hevében felkapott egy közelben álló nehéz lapátot és azzal úgy fejbavágt a sógorát, hogy az vértől boritva, eszméletlenül rogyott össze. A szerencsétlen ember az erős ütés folytán agy-rázkódást szenvedett és még tegnap délután kinos szenvedés után meghalt. A kir. ügyesség elrendelte a gyilkos letartóztatását és a holttest felboncolását.

A **Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és füvekben a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti leveget elfogadni.

A **Ferencz József** keserűje az összes hasajtó szereket termézetes, erőteljesen oldó-ereje folytán tulszárnyalta már. Mint adag elégséges egy boros pohárral. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet. (2)

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

székrekedéseknél a legjobb gyógyszer. 3

392—300.24

Irodalom és művészet.

*** Zsiross Dezső sikerei.** Városunk szülöttje diadalmasan halad előre az uton, melyet kiváló tehetsége számára kijelölt. Tegnap az országos zeneakadémia hangversenyén játszott, melyen a volt növendékek mutatkoztak be. A sajtó a legnagyobb elismerés hangján ír a mi rokonszenves földinéről. Az „Ujság” ezt írja: A remek orgonán Antalfy Zsiross Dezső játszott, alig sejtett színezetű szöveg és szép hangokkal mindig új gyönyört szerezve Bach-Liszt B-A-C-H előjátékában s fugájában. A Budapesti Hírlap így referál: Csodálunk meglepő technikai készségét, klasszikusan nemes stíli érzékét, színes regiszterkezelését és a hatalmas orgona megkapó erejű hangját. Percekig zuggott a taps a végső hangzatok után. De a többi fővárosi lapok is valamennyien a legnagyobb elismeréssel méltatják a fiatal ember szép tehetségét.

*** A baromfitenyésztés jóvelmezősége.** A baromfitenyésztés a legjövendőbb mezőgazdasági ágak közé tartozik, de csakis akkor, ha kellő szakértelemmel üzzük. A baromfitenyésztéshez szükségesítő összes ismeretek legszakosítottan Parthay Géza lapjában a „Szárnyasaink”-ban vannak tárgyalva, így ez a lap ugyszólván nélkülözhetlen segédeszköz minden tenyésztőnek. Aki nem ismeri még a Szárnyasainkat, az kérjen mutatószámot a kiadóhivatalból Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám. Szívesen küldenek.

*** A „Zenélő Magyarország”** közkezdelt zeneműfolyóirata ma megjelent 334 ik füzeté, mint rendszeresen, érdekes zeneműjondságokkal bővelkedik. Tartalmazza pedig: I. Haubner Károly „Kiskunsági nóták” 4 új hangulatos gyönyörű magyar dalát. 1. Lefutott egy fényes csillag, 2. Tulsó soron muzsikaszó, 3. De szeretnék felhő lenni az égen, 4. Kék a buzavirág színe. II. Egressy Béni, hírneves „Bucsudalá”-t, zongora ábránddá feldolgozta Huber Sándor. III. Mescham F. W. Amerikai őrzőpatrol (American Patrol) közismert most legdivatosabb induló jellemdarabját zongorára. Az ügyes, életrevaló folyóirat, mely ma már majd csaknem minden magyar zene-család zongoráján feltalálható, felesleges ajánlataunk. Gazdag, értékes tartalma és mesés olcsó ára önmagát ajánlja, csak még annyit azoknak, kik nem ismernek, hogy egy negyedévből 6 ily gazdag tartalmu 12 oldalos füzet jessik meg s így a legszebb zeneműjondságokat kapja az előfizető 3 korona negyedévi előfizetésért. Előfizetések a „Zenélő-Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához Budapest, VIII. József-körút 24. intézendők, honnan kívánatra az eddig megjelent 333 füzet teljes jegyzéke bérmentve megküldetik.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 17. (A „Torontál” ered. táv.) A képviselőház ma gyenge érdeklődés mellett folytatta a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Elsőnek Maniu Gyula, az ismert nemzetiségi képviselő szólalt fel, ki főleg azért támadta a javaslatot, mert szerinte csak a nagybirtokosok, de nem a cselédek és kiscgazdák érdekeit tartja szem előtt.

Utána Budai Barna vette védelmébe a javaslatot, mely mellett komoly, szakszerű beszédet mondott.

Nagy figyelem között emelkedett most szólásra Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter. Bebizonyította, hogy a javaslatot főleg azok támadják, akik — el sem olvasták. (Derültség.)

A szocialistáktól nagy tetszés között azt kérdezi, vajjon hol vannak azok a munkások, akik ezzel a humanus törvénynyel nincsenek megelégedve. Éppen az ellenkezője áll annak, amit szeméretnek, hogy t. i. csak a nagybirtokosok érdekeit képviseli, mert épen ellenkezőleg a kiscgazdák existenciája képezi a javaslat súlypontját. Igazságtalan az a vád is, hogy a sztrájkszabadságnak szab tulságos korlátot. Szóló azonban azon az állásponton van, hogy bizonyos hangzatos jelszavakért nem szabad feláldozni az egész ipart és keres-

kedelmet. (A minisztert számosan üdvözlik.)

Utána Pető Sándor szólal fel, aki az ülést kibeszéli.

A képviselőház szünete.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház pünkösdi szünete holnap szombaton kezdődik s újabb elhatározás szerint a jövő hét csütörtökéig tart.

A horvát válság.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti táv.) A miniszterek tegnapi tanácskozása után a horvátok délután klubhelyiségükben újra értekezletet tartottak, amelyen a horvát kormány tagjai jelentést tettek a déli tanácskozásról.

Kinevezés.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király kinevezte Molnár Albert losonci képviselőt kir. közjegyzőnek Ceglédre.

Az osztrák választások.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből jelentik, a pótválasztások junius 7-én lesznek. Az új reichsrath junius 12-én ül össze. A mai nap szenzációja az a hír, hogy egy a szociáldemokraták, mint a keresztényszocialisták helyet fognak kérni a kabinetben. Ez utóbbi hírek azonban ellentmond Lueger mai nyilatkozata, aki kijelentette, hogy a párt érdekében nem kívánja, hogy a kabinetben képviselve legyen. Bármint is áll on a dolog, ősz előtt nem lesz a kabinetben változás.

Zendülés.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról jelentik: A katonaság állandó felbujtása immár az iskolákban is meghozta gyümölcsét. Tegnap ugyanis a katonai orvosi akadémia vizsgálatai alatt néhány, a vizsgáról visszautasított diák behatolt a tanterembe, ahol penetráns szagu folyadékok öntöttek a padlóra, hogy a vizsgák folytatását megakadályozzák. A hadügyminiszter ennek következtében elrendelte az iskola bezárását és csak az utolsó tanfolyamot végzett növendékek vizsgáztatását engedte meg.

Gondnokság alá helyezett herceg.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Az itteni társaságban óriási feltűnést kelt, hogy a törvényszék Porzia Aladár herceget gondnokság alá helyezte. A hír annál meglepőbb, mert eddigelé mit sem beszéltek arról, hogy a herceg a viszonyain felül költelekzik. (Porzia Aladár herceg, mielőtt a spittali birtokot örökölte, a magyar állam szolgálatában állott mint pénzügyi tisztviselő. A szerk.)

Öngyilkos irónő.

Budapest, május 17. (A „Torontál” ered. táv.) Pap Mariska irónő, ki tegnap öngyilkossági kísérletet követett el, már annyira jól érzi magát, hogy néhány nap mulva elhagyja a kórházat.

Párbaj.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Rózsahegyéről jelentik: Stefcsek Sándor és Hudek Tódor, az ismert tót agitátor tegnap kardpárbajt vívtak, melyben Hudek egy tíz centiméteres mély sebet kapott. A felek nem békültek ki.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (okt. 1907.) 20.46 — — Rozs (október 1907.) 16.86 — — Zab (október 1907.) 14.04 — — Tengeri (juliusra 1907.) 11.02 — —

Közgazdaság

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1907. évi április hó 10-től május hó 17-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Milítyev Milosné szül. Mitya Darinka tulajdonát képező 1718. ö. i. sz. házat megvette Todorov Milan 2000 koronáért.

Szabó Albert és Magdolna tulajdonát képező 199. ö. i. sz. házat megvette Weber Mátys és Maró Anna 1600 koronáért.

Czveits Milica és Lenka tulajdonát képező 900. ö. i. sz. házat megvette Banos Szimla 140 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztették a Nagybecskereken, 1907. évi május hó 17-én megtartott heti vásár alkalmával

Buza	50 kilogramm	9.60 korona
kétszoros		6.—
rozs		5.80
árpa		6.—
zab		7.40
kukorica		5.60
repce		15.—
széna I.		7.—
II.		4.50
szalma I.		4.—
II.		3.—
burgonya 1 kilogr.		—8
marhahus I. 1 kilogr.		1.46
II.		1.36
borjú hus I.		2.—
II.		1.90
disznó hus I.		1.80
II.		1.70
juh hus		1.04
zsir		1.68

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1907. május 14.

A készárufizlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	20.75	21.—
Pestvidéki	74	—	—	78	20.40	17.20
Bánsági	75	16.65	16.85	79	—	—
Bácskai	75	16.70	17.00	78	17.25	17.45
Szerbiai	76	—	—	79	—	—

Egyéb gabonafajták		100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig
Rozs	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	13.80	14.20
Árpa	takarmányaru I. r.	13.75	13.85
	másodrendű	13.65	14.—
Köles	elsőrendű	13.35	13.60
Zab	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	15.80	16.75
Tengeri	belföldi új	15.50	15.55
	román vagy bolgár	11.30	11.—
Repce	cinqnantin	—	—
	káposzta	—	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1907. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.
Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

Két teljesen elkülönített bejárattal

butorozott szoba

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7. sz.

482-x.8

1947/1907. kig. sz. Az antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Crepaja községben tartós betegség folytán a községi bába állásnak helyettesítését valójában ideiglenes helyettesítése vált szükségessé.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minőségüket igazolva, kérvényüket folyó évi május hó 25-éig hozzám nyújtsák be.

A bába illetménye 180 korona évi fizetés és minden szülésnél 2 korona díj.

Kelt Antalfalván, 1907. évi május 11.

Zsiross,
főszolgabíró.

483-2.2

Csodálatos,

hogy még akadnak emberek, akik Pesten vesznek osztálysorsjegyet, holott csak kényelmesebben játszhat nálam, mert sorsjegyének megújítását mindenkor házához küldöm és nem kell portóra költenie.

Huzás már a jövő héten.

Egy 1/2 6 korona, egy 1/4 3 korona.

Lederer József, Nagybecskerek
a szerb-templom mellett. — Telefon 209.

317-x.5

482/1907. szám.

485-3.2

Hirdetmény.

Ó-telek község tulajdonát képező vadászati jog

1908. évi január hó 1-től 1913. évi december hó végéig terjedő időre Ótelek község-házánál 1907. évi június hó 14-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen bérbeadatik. A bérleti feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Kelt Ótelek, 1907. évi május 11-én.

A községi elöljáróság.

NYOMDÁSZ- TANULÓNAK

egy jó családból való
fiú azonnal felvétetik.
Bővebbet e lap kiadó-
hivatalában.

28-x.41

3306/1907 tkvi szám.

483-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gróf Harnoncourt Félix mint kiskoru gyermekei gyámja németécskai lakos végrehajthatónak Lapadat Pável végrehajtást szenvedő elleni 180 korona 12 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Lukácsfalva községi 152. számú tkjvben A. + 1., 2. sor 266/a/82. hrsz. a. foglalt 1 hold 1075 négyszögöl területű szántó és a 241/33. hrsz. a. foglalt 400 négyszögöl szőlő együttesen 970 korona kikiáltási árban 1907. évi június hó 6-ik (hatodik) napjának d. e. 10 órájkor Lukácsfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 97 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. I. M. sz. a. kelt rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagybecskereken, 1907. évi március hó 28-ik napján.

Rektorisz,
kir. trvszéki bíró.

3306. tkvi szám. 1907.

487-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gróf Harnoncourt Félix, mint kk. Mária Lujza, Félix és Alice törvényes képviselője végrehajthatónak Biczok János és Biczok Ágnes lukácsfalvai lakos végrehajtást szenvedők elleni 1941 kor. 48 fillér tőkekövetelés s jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Lukácsfalva községi 190. sz. tkjvben A. + 1-5. sor. 218/a. hrsz. 120 ö. i sz. ház és 683 □-öl beltelek, 218/b. hrsz. 6 hold 212 □-öl szántó, 241/20. hrsz. 745 □-öl szántó, 266/a/13. hrsz. 342 □-öl szántó és 248/77. hrsz. 484 □-öl szőlő együttesen 3526 korona kikiáltási árban 1907. évi június hó 6-ik (hat) napjának d. e. 9 órájkor Lukácsfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 332 kor. 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi nov. 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.c 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1907. évi március hó 28-ik napján.

Rektorisz,
kir. törvényszéki bíró.

Muharmag

elsőrendű minőségű és csíra-
képességű, vetési célra
kitűnően alkalmas, kapható

Engelsmann Lajos-nál
Nagybecskereken.

Telefon 153.

Telefon 153.

454-10.8

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.